

A Magyar Nemzeti Bank H-PJ-III-B-12/2024. számú határozata intézkedés alkalmazásáról és piacfelügyeleti bírság kiszabásáról egy részvényessel szemben a piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt

A (...) (Ügyfél) tevékenységének vizsgálatára lefolytatott piacfelügyeleti eljárás (Eljárás) során a Magyar Nemzeti Bank (székhely: 1013 Budapest, Krisztina körút 55.; telephely: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (MNB) az alábbi

határozatot

hozza.

1. Az MNB megtiltja, hogy az Ügyfél a piaci visszaélésekről szóló európai uniós rendeletben foglalt piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket ismételten megsértse.

2. Az MNB az Ügyfelet a piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt – nevezetesen a kereskedési volument lényegesen megemelő megbízásaira és ügyleteire tekintettel – 10.000.000,- Ft, azaz tízmillió forint piacfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezi.

Az Eljárás során eljárási költség nem merült fel.

(...)

Indokolás

1. TÉNYÁLLÁS¹

A vonatkozó jogszabályok szerint piaci manipulációra utaló gyakorlatnak minősül az olyan ügyletek kötése vagy kereskedési megbízások adása, amelyek célja nyilvánvalóan nem lehet más, mint a kereskedési volumen megemlése. Az MNB az Eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján megállapította, hogy 2021. március 23. napjától 2022. július 15. napjáig az Ügyfél megbízásaiból olyan tőzsdei ügyletek kerültek megkötésre, amelyek a MASTERPLAST részvény adott napi tőzsdei forgalmának 30%-át is meghaladták, illetőleg egyes kereskedési napok esetében még a napi forgalom 40, 50, 60 és 70%-át is elérték.

Az MNB – eddigi gyakorlatának megfelelően – hangsúlyozza: a piaci manipuláció tényállása nem követeli meg, hogy az alanyi oldalon a szándék piaci manipulációra irányuljon. Önmagában az a tény, hogy bizonyos megbízások objektív alapon hamis vagy félrevezető jelzéseket adnak vagy adhatnak az adott pénzügyi eszköz kínálata, kereslete vagy ára tekintetében, megállapíthatóvá teszi a piaci manipulációt. Az MNB kiemeli e körben, hogy a piaci manipuláció abban az esetben is megvalósul, amennyiben csak a lehetősége áll fenn annak, hogy az adott ügyletek, megbízások hamis vagy félrevezető jelzéseket közvetíthetnek a tőkepiaci szereplők felé. Az Ügyfél által adott tőzsdei megbízásokból, illetve általa végrehajtott ügyletekből adódó jelzések a későbbi befektetési döntések meghozatala során bármely tőkepiaci szereplő által felhasználásra kerülhetnek. Tekintettel a vizsgálat ezen fókuszára, a jogsértés (jogalap) körében nincs jelentősége az Ügyfél szubjektív tudattartalmának, vagyis, hogy az Ügyfél szándéka ténylegesen mire irányult, az legfeljebb a vele szembeni szankció megválasztása és mértéke körében kerülhet értékelésre.

¹ Az MNB a jelen határozat indokolásának 1. pontjában szó szerint idézett szövegrészekben végrehajtott néhány stilisztikai helyesbítést, és javította az értelemzavaró elírásokat. Az MNB rögzíti, hogy a jelen döntés szerinti tényállást többek között a Budapesti Értéktőzsde Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (székhely: 1013 Budapest, Krisztina körút 55. VI. emelet; cégjegyzékszám: 01-10-044764) (BÉT) nyilvános adatai alapján határozta meg.

A piaci manipuláció meghatározása kapcsán aláhúzandó másik tényező, hogy a jogalkotó a tényállásban nem eredménytényállást szabályozott. Vagyis a piaci manipuláció megállapíthatóságához nem szükséges, hogy az ténylegesen eredménnyel járjon, ekként például, hogy a piaci szereplőket valóban megtévesse, és ezzel okozati összefüggésben az adott pénzügyi eszközre jellemző keresleti és kínálati viszonyok megváltozása, vagy az árfolyam módosulása bekövetkezzen. Amennyiben ez megtörténik, az szintén legfeljebb a szankció megválasztása és mértéke körében értékelendő. Mindezt összegezve az MNB rögzíti, hogy az elkövetéshez fűződő szankciók alkalmazásához elegendő, ha a jogsértőnek minősülő cselekmény veszélyezteti a jogtárgyat, feltéve, hogy a cselekmény valóban alkalmas a jogtárgy megsértésére. A tényleges sérelem bekövetkezése azonban már nem szükségszerű.

A piaci manipuláció a vonatkozó jogszabályok szerint ugyanis megvalósulhat akkor is, ha az adott ügyletek kötésére a piaci szereplőt a saját, szubjektív szempontjából egyébiránt akár racionálisnak tekinthető gazdasági cél – így jelen esetben az Ügyfél vonatkozásában „daytrade” kereskedési stratégia végrehajtása – vezeti. Abban az esetben, amennyiben a tőkepiaci szereplő által elérni kívánt legitim cél más módon, azaz piaci manipuláció nélkül is elérhető, a tőkepiaci szereplőnek kötelessége az ügyletek megkötésére a piaci manipulációt meg nem valósító módot választani, ilyen megoldás hiányában pedig – szűk jogszabályi kivételektől eltekintve – az adott ügyletek megkötésétől tartózkodnia kell. Piacidegen megbízásokkal ugyanis egy befektető sem akadályozhatja a piac teljes és megfelelő átláthatóságát, amely előfeltétele annak, hogy az integrált pénzügyi piacokon az összes gazdasági szereplő részt vehessen a kereskedésben.

Az MNB hangsúlyozza: a vonatkozó tőkepiaci jogszabályok a piaci manipulációt megvalósító tőzsdei kereskedési gyakorlatokat éppen azért tiltják generálisan, mert azok a tőkepiaci szereplői számára hamis vagy félrevezető jelzéseket adhatnak az adott pénzügyi eszközök kínálata, kereslete vagy árfolyama tekintetében. A piaci visszaélésekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseiből pedig egyértelműen következik, hogy a valós piaci kínálati, keresleti viszonyok következtében kialakuló piacszerű tőzsdei kereskedelem, végső soron pedig az egész tőkepiaci integritásának védelméhez – a tőkepiacba vetett közbizalom fennmaradása és erősödése érdekében – magasabb rendű közérdek fűződik.

Ezen közérdek érvényesülését az egyes tőkepiaci szereplők egyéni, partikuláris érdekei tehát még akkor sem akadályozhatják, ha adott esetben azok az adott tőkepiaci szereplő szubjektív szempontjai mentén validnak, gazdaságilag racionálisnak is tekinthetők, hiszen az ilyen jellegű kereskedési technikák potenciálisan alkalmasak az érintett pénzügyi eszköz piaca kapcsán a tőkepiaci többi szereplői által érzékelhető kínálati, keresleti vagy árazási viszonyok torzítására.

Az Ügyfél vizsgált ügyletei összességükben hamis, félrevezető jelzéseket közvetítettek, illetve közvetíthettek a tőkepiaci szereplők irányába a vizsgált részvények átlagos kereskedési volumenéről, így sértették a pénzügyi eszközök kereskedésének tisztaságát és átláthatóságát, ezáltal a tőkepiaci integritását. Az Ügyfél kereskedési magatartása alkalmas volt arra, hogy hamis benyomást keltsen a vizsgált részvények valós piaci megítéléséről, legfőképpen azok keresletéről-kínálatáról. Tekintettel arra, hogy az Ügyfél 2021. március 23. napjától 2022. július 15. napjáig létrejött ügyletei alkalmasak voltak arra, hogy hamis vagy félrevezető jelzéseket adjanak a MASTERPLAST részvény keresleti-kínálati viszonyára, illetve kereskedési volumenére, ezért az MNB a jelen határozat rendelkező részében foglaltaknak megfelelően döntött.

(...)

Budapest, 2024. április 11.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró

Szeniczey Gergő s.k.,

Tőkepiacok és biztosítók prudenciális, fogyasztóvédelmi felügyeletéért és piacfelügyeletért felelős
ügyvezető igazgató